COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 8.3.2007
COM(2007) 100 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ŞI CĂTRE CONSILIU

Egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor în cadrul cooperării pentru dezvoltare

[SEC(2007) 332]

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ŞI CĂTRE CONSILIU

Egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor în cadrul cooperării pentru dezvoltare

1. INTRODUCERE

Este pe deplin recunoscut faptul că egalitatea între sexe nu este numai esențială prin ea însăşi, ci reprezintă un drept uman fundamental şi o problemă de justiție socială. În plus, egalitatea între sexe este esențială pentru creşterea economică şi pentru reducerea sărăciei şi reprezintă un element cheie pentru atingerea Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. Cu toate acestea, inegalitățile dintre femei şi bărbați sunt în continuare integrate în sistemele culturale, sociale şi politice din numeroase țări.

Comunitatea Europeană şi statele membre ale UE sunt actori cheie în ceea ce priveşte eforturile depuse pentru eliminarea inegalităților dintre femei şi bărbați în țările în curs de dezvoltare. La nivel internațional, aceştia sunt semnatarii acordurilor şi declarațiilor internaționale în sprijinul egalității între sexe **(1)** (pentru toate notele de sfârşit consultați **anexa I**). Prin urmare, actuala politică de dezvoltare a UE conține un angajament ferm pentru accelerarea progresului în acest domeniu important.

Astfel, **Consensul European (2)** subliniază importanța egalității între sexe în contextul noilor modalități de ajutor. În timp ce egalitatea între sexe reprezintă un obiectiv comun şi o valoare comună la nivelul întregii UE, Consensul recunoaşte egalitatea între sexe drept un obiectiv în sine. Mai mult, documentul de politică identifică egalitatea între sexe drept unul dintre cele cinci principii comune **(3)** ale cooperării UE pentru dezvoltare.

În plus, UE şi-a asumat angajamentul de a promova egalitatea între femei şi bărbați, între fete şi băieți, prin acordurile de cooperare pentru dezvoltare pe care le-a încheiat cu toate regiunile geografice **(4)**. Mai mult, Foaia de parcurs privind egalitatea între sexe **(5)** identifică „promovarea drepturilor şi a emancipării femeilor în afara granițelor UE" drept unul dintre cele şase domenii prioritare **(6)**.

Pentru a realiza progrese în sporirea egalității între sexe, majoritatea statelor membre şi Comisia Europeană au adoptat, în acest sens, o strategie dublă. Aceasta cuprinde, pe de o parte, abordarea integratoare a aspectelor referitoare la egalitatea între sexe în cadrul tuturor politicilor, strategiilor şi acțiunilor şi, pe de altă parte, finanțarea măsurilor care sprijină direct emanciparea femeilor **(7)**.

În vederea adaptării acestei abordări la noile modalități de ajutor şi la cerințele Declarației de la Paris privind eficiența ajutorului, Comisia, împreună cu UNIFEM **(8)**, a organizat, în noiembrie 2005, o conferință intitulată: „Apartenența la dezvoltare: promovarea egalității între sexe în cadrul noilor modalități de ajutor şi parteneriate" (*Owning Development: Promoting Gender Equality in New Aid Modalities and Partnerships*). Această conferință a analizat progresele realizate în vederea eliminării inegalităților dintre femei şi bărbați în țările în curs de dezvoltare şi a reevaluat rolul Uniunii Europene în sporirea egalității între sexe în contextul schimbărilor din structura ajutorului pentru dezvoltare acordat de UE.

Prezenta comunicare se bazează pe rezultatul conferinței respective, pe cadrul politic al Consensului European, precum şi pe experiența concretă acumulată până în prezent. De asemenea, comunicarea răspunde la angajamentele asumate în Foaia de parcurs privind egalitatea între sexe, formulând o strategie UE care îşi propune să intensifice progresele în materie de:

- egalitate de drepturi (politice, civile, economice, de ocupare a unui loc de muncă, sociale şi culturale) între femei şi bărbați, fete şi băieți;
- egalitate între sexe în ceea ce priveşte accesul la resurse şi controlul asupra acestora;
- egalitate de şanse între sexe în vederea obținerii unei influențe politice şi economice.

În timp ce precedentul „Program de acțiune pentru abordarea integratoare a aspectelor referitoare la egalitatea între sexe în cadrul cooperării comunitare pentru dezvoltare", aplicat în perioada 2001-2006, oferea o bază pentru dezvoltarea capacității în cadrul Comisiei Europene, prezentul document înscrie în mod ferm egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor în contextul UE şi îşi propune să emită un semnal cât mai puternic posibil referitor la importanța egalității între sexe în toate eforturile viitoare ale UE în materie de cooperare pentru dezvoltare.

2. MOTIVELE CARE STAU LA BAZA EGALITATII INTRE SEXE SI EMAMCIPARII FEMEILOR

Femeile sunt în centrul dezvoltării sociale şi economice durabile, reducerii sărăciei şi protecției mediului. Cu toate acestea, o mare parte din femeile din întreaga lume se confruntă zilnic cu probleme de inegalitate în raport cu bărbații. În ciuda caracterului complex al acestor inegalități, experiența a dovedit faptul că următoarele domenii sunt de o importanță deosebită pentru înțelegerea relației dintre statutul femeilor şi reducerea durabilă a sărăciei.

Rolul femeilor în **ocuparea forței de muncă şi în activitățile economice** este adesea subestimat deoarece majoritatea femeilor lucrează în sectoare **informale**, caracterizate adesea prin productivitate şi venituri reduse, condiții de muncă proaste, cu protecție socială redusă sau inexistentă. În Africa, spre exemplu, femeile reprezintă 52% din totalul populației şi contribuie în proporție de 75% la lucrările din domeniul agricol, producând şi comercializând între 60 şi 80% din alimente. În 2005, mâna de lucru feminină în Africa subsahariană era compusă din aproximativ 73 de milioane de femei care reprezentau 34% din angajații în sectorul formal, dar câştigau numai 10% din venituri şi deținеau 1% din active **(9)**.

Cu toate că liberalizarea **comerțului** a avut, pe termen lung, un efect pozitiv asupra majorității economiilor, pe termen scurt aceasta poate avea consecințe negative asupra grupurilor vulnerabile, afectând în special femeile sărace **(10)**. Diferite sectoare ale economiei pot avea un impact esențial asupra egalității între sexe. Spre exemplu, **infrastructura** slab dezvoltată poate reduce nivelul de şcolarizare al fetelor din cauza transportului nesigur sau dacă părinții sunt „obligați", din cauza lipsei unei surse de apă în apropiere, să îşi folosească fetele la treburile gospodăreşti.

Emanciparea femeilor este un aspect cheie al **guvernării**. În multe țări, există în continuare tendința de a marginaliza femeile în procesul de luare a deciziilor. Legislația care asigură **egalitatea drepturilor (11)** între sexe este esențială şi trebuie pusă efectiv în aplicare pentru a

proteja drepturile umane fundamentale ale femeilor şi, de asemenea, pentru a reduce sărăcia şi a impulsiona creşterea economică. În **situațiile de conflict**, femeile joacă un rol principal şi ar trebui implicate pe deplin în eforturile de instaurare a păcii, în conformitate cu Rezoluția nr. 1325 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite **(12)**.

Inegalitățile dintre femei şi bărbați persistă în materie de acces la **educație (13)**. 57% din copiii de vârstă şcolară care nu merg la şcoală sunt fete **(14)**, în timp ce femeile reprezintă aproape două treimi din populația analfabetă a lumii **(15)**. Capacitatea femeilor şi a fetelor de a se emancipa din punct de vedere economic şi social, mergând la şcoală şi desfăşurând activități de producție şi civice în afara căminului, este redusă de sarcinile cotidiene care le revin prin diviziunea muncii în activitățile gospodăreşti.

În domeniul **sănătății**, există îngrijorări în ceea ce priveşte accesul limitat al femeilor la serviciile medicale de bază. În plus, domeniul principal în care se manifestă temeri importante în materie de egalitate între sexe este acela al sănătății şi drepturilor sexuale şi de reproducere (SRHR). Pe lângă faptul că investițiile sporite în domeniul sănătății sexuale şi de reproducere sprijină un drept uman fundamental, ameliorarea stării de sănătate a femeilor are efecte pozitive la nivelul economiei în ansamblul acesteia. O mare parte din progresele modeste realizate în ultimele decenii în materie de sănătate a femeilor sunt acum amenințate de pandemia HIV/SIDA. În plus, rata din ce în ce mai mare a contaminării femeilor şi fetelor cu virusul HIV este un motiv de profundă îngrijorare **(16)**.

Violența împotriva femeilor încalcă drepturile umane fundamentale ale femeilor şi reprezintă un obstacol important în calea egalității, dezvoltării şi păcii. Violența sexuală este în mod frecvent asociată cu răspândirea virusului HIV/SIDA. **Traficul de femei** reprezintă o infracțiune care îşi are originea în răspândirea sărăciei, inegalității, proastei guvernări, conflictelor armate şi lipsei de protecție împotriva discriminării.

O analiză mai detaliată a inegalității dintre femei şi bărbați este prezentată în **anexa II**.

3. PROGRESE ŞI PROVOCĂRI

Uniunea Europeană a întreprins măsuri importante pentru a sprijini egalitatea între sexe atât în interiorul, cât şi în afara frontierelor Uniunii. Egalitatea între sexe devine o parte integrantă a dialogului cu un număr din ce în ce mai mare de țări partenere şi este inclus în consultările pe care UE le organizează cu societatea civilă. Acest proces i-a făcut pe partenerii noştri de dezvoltare mai conştienți de importanța egalității între sexe şi a emancipării femeilor, sensibilizându-i, în special, în ceea ce priveşte legătura dintre egalitatea între sexe şi reducerea sărăciei **(17)**. Acesta a completat progresele considerabile realizate la nivel de țară în sporirea egalității între sexe prin intermediul diverselor programe şi proiecte susținute de Comisia Europeană şi de statele membre ale UE **(18)**. Pe parcursul exercițiului de programare al celui de-al zecelea FED, CE a acordat o atenție deosebită sensibilizării la problemele de egalitate între sexe în cadrul strategiilor de țară. De asemenea, s-au realizat progrese vizibile în domeniul dezvoltării capacităților atât în statele membre, cât şi în cadrul Comisiei. **(19)**

Cu toate acestea, în ciuda acestor progrese, există în continuare provocări semnificative. În primul rând, suntem departe de a fi realizat Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. Este în special cazul eliminării disparităților dintre femei şi bărbați în educația primară şi secundară care, conform ODM în materie de egalitate între sexe, ar fi trebuit realizată până în 2005 cel târziu. În țările în curs de dezvoltare, şcolarizarea fetelor în cadrul învățământului secundar

este, în medie, de 89% în raport cu şcolarizarea băieţilor. Femeile deţin în continuare mai puţine slujbe decente decât bărbaţii, iar una din trei femei se va confrunta în decursul vieţii cu o formă de violenţă împotriva femeilor. În plus, ODM pun accentul pe aspectele de sănătate şi educaţie ale egalităţii între sexe, fără a aborda celelalte dimensiuni din multiplele faţete ale egalităţii între sexe **(20)**.

În al doilea rând, la nivel social şi cultural există factori importanţi care contribuie la încetinirea progreselor în materie de egalitate între sexe. Astfel, este posibil ca structurile sociale tradiţionale să nu ofere decât puţine stimulente pentru schimbarea distribuirii actuale a puterii între femei şi bărbaţi, în special pentru cei care au un interes deosebit în menţinerea *status quo-ului*. Acest lucru poate explica, într-o anumită măsură, motivele pentru care acţiunile referitoare la egalitatea între sexe nu sunt întotdeauna considerate drept o prioritate şi de ce egalitatea între sexe nu reprezintă decât un aspect secundar în majoritatea strategiilor de ţară **(21)**.

Este din nou evident că, în ciuda progreselor considerabile, abordarea integratoare efectivă a egalităţii între sexe în cadrul strategiilor de ţară sau al exerciţiului UE de cooperare pentru dezvoltare nu a fost pe deplin realizată. În cazul Comisiei Europene, o „Evaluare tematică a abordării integratoare a egalităţii între sexe în cadrul cooperării pentru dezvoltare a CE cu ţările terţe" (2003) a recunoscut activităţile constructive întreprinse de Comisie, dar a ajuns la concluzia că obiectivele politice specifice în materie de egalitate de şanse între sexe şi abordarea integratoare a acestei problematici în cadrul cooperării CE pentru dezvoltare au avut un caracter limitat. Mai mult, raportul a ajuns la concluzia că resursele financiare alocate special pentru abordarea integratoare a egalităţii între sexe în cooperarea pentru dezvoltare au fost neglijabile în comparaţie cu resursele alocate pentru alte aspecte orizontale. Se pare că multe dintre recomandările acestei evaluări rămân valabile atât pentru Comisie, cât şi pentru unele state membre ale UE. (A se vedea cele 9 recomandări principale ale raportului prezentate în **anexa IV**). **(22)**

Unul dintre principalele atuuri de care dispune UE pentru a promova egalitatea între sexe în relaţiile sale externe este reprezentat de experienţa celor mai bune practici în interiorul Uniunii. Egalitatea între sexe este recunoscută de UE ca un drept uman fundamental şi o condiţie necesară pentru realizarea obiectivelor UE în materie de creştere, ocuparea integrală a forţei de muncă şi coeziune socială. Prin urmare, UE a investit mult în egalitatea între sexe prin legislaţie **(23)**, abordarea integratoare a egalităţii între sexe, măsuri specifice destinate promovării femeilor, programe de acţiune, dialog social şi dialog cu societatea civilă.

O abordare cu adevărat europeană ar trebui să se bazeze pe această experienţă considerabilă, precum şi pe unicitatea Europei ca grup multicultural de ţări foarte diferite care, în ciuda diferenţelor semnificative de cultură şi tradiţii, sunt unite prin atenţia deosebită pe care fiecare o acordă egalităţii şanselor între femei şi bărbaţi. Pentru a realiza acest obiectiv european fundamental, UE ar trebui să sprijine ţările terţe în eforturile acestora de a adera la angajamentele internaţionale precum Platforma de acţiune de la Beijing şi de a le pune în aplicare.

4. O STRATEGIE UE PENTRU ACCELERAREA REALIZĂRII EGALITĂŢII ÎNTRE SEXE

În prezent, Uniunea Europeană se află la o răscruce în ceea ce priveşte egalitatea între sexe în cooperarea pentru dezvoltare. Cadrul şi politicile fiind deja stabilite, cea mai importantă

întrebare se referă la modul în care se poate asigura aplicarea efectivă a strategiilor şi practicilor în cadrul noilor modalități de ajutor pentru ca acestea să ofere femeilor rezultate concrete. Trebuie conştientizat faptul că măsurile care vizează sporirea egalității între sexe au drept rezultat nu numai sporirea coeziunii sociale şi consolidarea protecției drepturilor umane ale femeilor, ci şi un impact puternic asupra creşterii economice, ocupării forței de muncă şi reducerii sărăciei.

4.1. Obiective

Noua strategie a UE trebuie să urmărească două **obiective**: este vorba, în primul rând, de **sporirea abordării integratoare eficiente a egalității între sexe** şi, în al doilea rând, de **reorientarea unor acțiuni specifice** în vederea emancipării femeilor în țările partenere. Pentru a realiza aceste obiective, strategiile de cooperare pentru egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor vor trebui adaptate la noua structură a ajutoarelor, în special în ceea ce priveşte sprijinul bugetar.

4.1.1. Abordarea integratoare eficientă

Pentru ca abordarea integratoare a egalității între sexe şi a emancipării femeilor să devină mai eficientă, vor fi necesare schimbări în trei domenii:

(1) Acțiune politică:

- Egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor trebuie incluse în dialogul politic la cel mai înalt nivel cu țările partenere **(24)**;

(2) Cooperarea pentru dezvoltare:

- Rolul cheie al femeilor în ceea ce priveşte nevoile de creştere şi dezvoltare trebuie luat în considerare pe parcursul pregătirii şi aplicării strategiilor de cooperare; spre exemplu, strategiile din domeniul agriculturii şi al siguranței alimentare trebuie să abordeze în mod clar diversele constrângeri cu care se confruntă femeile din mediul rural, având în vedere că, în anumite țări în curs de dezvoltare, femeile asigură până la 80% din producția alimentelor de bază **(25)**;

- Trebuie stabilite parteneriate, dialoguri şi consultări eficiente cu părțile interesate (inclusiv guverne, centre de cercetare, universități, societatea civilă, organizații internaționale) în vederea pregătirii strategiilor de țară şi a programelor de ajutor;

- Trebuie create mecanisme de responsabilizare reciprocă în ceea ce priveşte egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor şi trebuie clarificat rolul de responsabilizare al diferiților actori: guvernul, comunitățile economice regionale, agențiile de dezvoltare, instituțiile internaționale, societatea civilă, parlamentul şi mass-media;

- Trebuie dezvoltați şi utilizați indicatori de performanță care să țină cont de diferențele dintre femei şi bărbați;

- Sprijinul bugetar trebuie să aibă în vedere preocupările legate de egalitatea între sexe, corelând plata unor stimulente financiare cu indicatorii care țin cont de

diferențele dintre femei şi bărbați şi să fie asociat unui dialog politic de înaltă calitate.

(3) Dezvoltarea capacității instituționale:

- Trebuie dezvoltate instrumente practice şi actualizate pe parcursul etapelor de evaluare şi punere în aplicare **(26)**;

- Trebuie ameliorat accesul la informații şi la cele mai bune practici şi trebuie oferită o pregătire în domeniul egalității între sexe pentru țările terțe şi pentru personal.

4.1.2. Acțiuni specifice pentru emanciparea femeilor

Pe baza analizei efectuate în cadrul secțiunii 2 de mai sus, au fost identificate 41 de acțiuni specifice referitoare la egalitatea între sexe în următoarele domenii extinse:

- **Guvernarea** (drepturile omului, emanciparea femeilor din punct de vedere politic, elaborarea de indicatori, rolul femeilor în situații de conflict şi post-conflict);

- **Ocuparea forței de muncă şi activitățile economice** (emanciparea femeilor din punct de vedere economic şi social, analiza bugetară din perspectiva egalității între sexe, gestionarea finanțelor publice);

- **Educația** (eliminarea taxelor de şcolarizare, măsuri care să stimuleze şcolarizarea fetelor, ameliorarea mediului de şcolarizare, alfabetizarea adulților);

- **Sănătatea** (sisteme de protecție socială, sănătatea şi drepturile sexuale şi de reproducere);

- **Violența împotriva femeilor** (legislație, protejarea victimelor, sensibilizarea prin intermediul mass-mediei, educație şi formare).

A fost elaborată o listă orientativă a acestor posibile măsuri de sprijin, care figurează în **anexa III**. Aceste activități sunt prezentate cu titlu ilustrativ pentru a contribui la identificarea combinației adecvate de programe pentru fiecare țară sau regiune specifică. Se va decide, de la caz la caz, cu privire la combinația adecvată de activități în urma unei analize detaliate a fiecărei situații individuale.

4.2. Principiul apartenenței şi noile modalități de ajutor

În cadrul Declarației de la Paris, un element central este reprezentat de principiul „apartenenței" inițiativelor de cooperarea pentru dezvoltare la țările beneficiare. În ceea ce priveşte acțiunile care promovează egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor, s-a dovedit că „apartenența" nu trebuie să fie numai a guvernelor partenere, ci şi a femeilor care beneficiază de aceste acțiuni. Practic, acest lucru înseamnă o apartenență prin implicarea organizațiilor societății civile (OSC) şi a organizațiilor comunitare (CBO) **(27)**. Sprijinul acordat OSC care luptă pentru egalitatea între sexe este important în special în situațiile în care numărul femeilor active în guvernele locale sau centrale sau în parlament este limitat. Prin urmare, UE va încerca să favorizeze crearea unor astfel de OSC acolo unde acestea nu există şi să asigure investiții semnificative în dezvoltarea capacităților pentru astfel de organizații acolo unde acestea există, dar necesită o consolidare, spre exemplu în următoarele

domenii: capacități de lobby, campanii de sensibilizare, analiza problemelor referitoare la egalitatea între sexe şi competențe economice.

UE va încerca să asigure acordarea eficientă a ajutoarelor pentru dezvoltare în sprijinul politicilor naționale privind egalitatea între sexe pe baza unui dialog politic aprofundat cu guvernele partenere şi cu principalii actori neguvernamentali interesați. Constrângerile şi necesitățile specifice contextului fiecărei țări vor fi analizate pentru a permite o veritabilă apartenență locală, atât la nivelul guvernului şi al societății civile, cât şi în cadrul comunității donatoare.

Schimbarea de perspectivă oferită de Declarația de la Paris se reflectă în preferința pentru noile mecanisme de acordare a ajutorului, adică sprijin bugetar şi abordări sectoriale în locul sprijinului acordat pentru proiecte individuale, distincte. Utilizarea sprijinului bugetar depinde de respectarea anumitor condiții. Este necesar, în special, ca o strategie națională sau sectorială de dezvoltare să fie în curs de aplicare, un program de reformă macro-economică sprijinit de principalii donatori internaționali (de obicei FMI) să fie pus în funcțiune şi să existe un angajament demonstrat pentru realizarea reformelor.

Sprijinul bugetar poate contribui la realizarea egalității între sexe prin condiționarea plății tranşelor variabile de îmbunătățirea indicatorilor defalcați pe sexe, prin consolidarea sistemelor de gestionare a finanțelor publice şi prin încurajarea unui dialog extins referitor la prioritățile politice ale țărilor partenere.

Comisia Europeană şi statele membre vor sprijini dezvoltarea indicatorilor şi colectarea datelor relevante care pot identifica schimbările survenite în materie de egalitate între sexe şi care pot fi legate de plata tranşelor variabile.

4.3. Egalitatea între sexe în cadrul strategiilor naționale

Pregătirea unui document de strategie pentru reducerea sărăciei, a unui plan național de dezvoltare sau a unui document de strategie națională reprezintă o ocazie unică pentru analizarea statutului femeilor în raport cu cel al bărbaților, pentru identificarea obstacolelor privind egalitatea între sexe din calea dezvoltării şi creşterii şi pentru definirea unor politici naționale care să țină cont de aceste probleme. Trebuie efectuată o analiză transversală a situației unei țări în materie de egalitate între sexe cu scopul de a înțelege implicațiile acestei problematici asupra creşterii şi sărăciei. În acest context, actualul proces de dialog pe care UE l-a angajat cu țările partenere va fi folosit pentru a asigura includerea egalității între sexe în analiza variabilelor sărăciei. Acest dialog politic va fi completat de ajutorul oferit de UE pentru consolidarea capacităților autorităților naționale în materie de egalitate între sexe. Se va insista pe o definiție a sărăciei care nu implică numai lipsa veniturilor sau a resurselor financiare, ci şi inegalitățile privind accesul la beneficiile materiale sau nemateriale din societate şi controlul asupra acestora. În acest sens, vor fi înscrise pe agenda politică mai multe probleme, precum:

- Asigurarea unei accepțiuni mai largi a conceptului multidimensional al sărăciei care depăşeşte lipsa veniturilor şi include lipsa timpului şi măsurarea impactului diferit pe care sărăcia îl are asupra femeilor şi bărbaților, precum şi promovarea tehnologiilor care reduc lipsa timpului;

- Asigurarea unui acord în ceea ce priveşte contribuția societății civile la dialogul politic şi la formularea şi monitorizarea documentelor de strategie pentru reducerea sărăciei din

perspectiva egalității între sexe, precum şi a unui acord cu privire la măsurile de dezvoltare a capacităților care trebuie întreprinse;

4.4. Necesitatea creării unor indicatori care să țină cont de factorul egalității între sexe

Indicatorii sunt necesari pentru aprecierea rezultatelor abordării integratoare a egalității între sexe şi a acțiunilor specifice în acest domeniu **(28)**. Majoritatea indicatorilor utilizați în prezent tind să reflecte preocupările în domeniul egalității între sexe din sectoarele sociale. În majoritatea țărilor în curs de dezvoltare nu există decât puțini indicatori fiabili care să evalueze schimbările în domenii precum încadrarea în muncă a femeilor, economia domestică neremunerată, drepturile civile, incidența şi prevalența violenței împotriva femeilor, drepturile de moştenire şi de proprietate, precum şi de folosire a pământului, reprezentarea şi participarea femeilor la procesul decizional.

UE va sprijini astfel dezvoltarea şi utilizarea indicatorilor care țin cont de factorul egalității între sexe, precum şi consolidarea statisticilor de bază pentru a favoriza progresul în întregul ansamblu de aspecte referitoare la egalitate şi emancipare. **Anexa VII** conține o listă neexhaustivă a eventualilor indicatori, luând în considerare domenii precum educația, sănătatea, guvernarea/emanciparea femeilor, activitățile economice/de încadrare în muncă, utilizarea timpului şi violența împotriva femeilor.

4.5. Strategii pentru integrarea egalității între sexe în alocarea bugetului

Utilizarea sporită a sprijinului bugetar ca instrument principal de acordare a ajutorului ridică problema modalităților prin care se poate promova egalitatea între sexe în cadrul sau prin intermediul unui astfel de program. Pentru realizarea acestui obiectiv este extrem de important să se asigure faptul că bugetele țărilor partenere țin cont de egalitatea între sexe. În acest scop, este necesar:

- Să se pună accentul pe sensibilizarea la problemele de egalitate între sexe şi pe abordarea integratoare a acestora în cadrul procesului bugetar la nivelurile naționale şi locale;

- Să se stabilească noi priorități în materie de cheltuieli şi să se reorienteze programele din cadrul sectoarelor cu scopul de a realizata atât egalitatea între sexe, cât şi dezvoltarea umană;

- Să se monitorizeze veniturile şi cheltuielile publice pentru a se asigura că inegalitățile dintre femei şi bărbați sunt cu adevărat reduse.

4.6. Coordonarea şi armonizarea cu statele membre

Coordonarea în vederea sporirii complementarității între programele statelor membre şi cele ale Comisiei este un element cheie pentru promovarea eficientă a egalității între sexe în cadrul cooperării pentru dezvoltare. Comisia va continua să organizeze, în mod regulat, întâlniri ale experților din statele membre specializați pe domeniul egalității între sexe şi va încerca, împreună cu statele membre, să sporească nu numai coordonarea la nivelul UE, ci şi armonizarea activităților de promovare a egalității între sexe în cadrul cooperării pentru dezvoltare. O prioritate va consta în consolidarea cunoştințelor de specialitate în domeniul egalității între sexe la nivelul Comunității şi al statelor membre prin intermediul identificării şi schimbului de cele mai bune practici. Pregătirea documentelor de strategie națională şi a

strategiilor de asistență comune va fi în continuare în centrul eforturilor pentru sporirea coordonării şi armonizării. În plus, delegațiile CE şi ambasadele statelor membre vor utiliza în continuare mecanismele de coordonare existente pentru a organiza activități în domeniul egalității între sexe.

4.7. Acțiunea UE la nivel internațional şi regional

Cooperarea bilaterală cu țările partenere privind aspectele de egalitate între sexe va fi completată de acțiunea UE la nivel internațional. O singură voce europeană la acest nivel consolidează rolul UE ca actor mondial important în domeniul cooperării pentru dezvoltare. Comisia şi statele membre vor încerca să promoveze în mod activ egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor în cadrul forurilor internaționale relevante. Se acordă o importanță deosebită promovării extinderii domeniului de aplicare a egalității între sexe dincolo de sănătate şi educație, pentru a include şi alte domenii care nu fac parte din ODM3.

Cooperarea regională şi interregională încurajează schimbul de informații între membrii organizațiilor regionale privind instrumentele specifice, datele, documentația analitică şi formarea în domeniul egalității între sexe. Comisia şi statele membre vor continua astfel să promoveze cooperarea regională în ceea ce priveşte egalitatea între sexe şi să se implice în rețelele internaționale şi regionale existente în acest domeniu.

5. ACTIUNI COMUNITARE SPECIFICE PENTRU PROMOVAREA EGALITATII INTRE SEXE

Rolul Comisiei Europene în cadrul punerii în aplicare a prezentei strategii va consta în întreprinderea unor acțiuni pe trei fronturi:

5.1. Programare la nivel de țară

Comisia Europeană va acorda o atenție deosebită asigurării faptului că egalitatea între sexe şi emanciparea femeilor figurează în toate viitoarele strategii de țară şi regionale **(30)**. Acest lucru implică următoarele acțiuni:

- continuarea dezvoltării instrumentelor şi a orientărilor de programare interne;
- evaluarea sistematică a strategiilor de țară şi regionale din punct de vedere al egalității între sexe, inclusiv prin intermediul evaluărilor intermediare şi finale ale strategiilor respective;
- adaptarea strategiilor de țară în funcție de rezultatele evaluărilor de mai sus;
- stabilirea unor parteneriate cu organizațiile internaționale relevante care au acumulat o experiență semnificativă în materie de abordare integratoare a egalității între sexe în cadrul programelor şi proiectelor. **(31)**

5.2. Programe tematice şi alte instrumente financiare

Pe lângă programele naționale sau regionale, resurse suplimentare sunt disponibile prin intermediul programelor tematice multianuale prezentate de Comisie în cadrul perspectivelor financiare 2007-2013. Programul tematic „Investiția în resursele umane” **(32)** conține un pachet financiar destinat finanțării acțiunilor CE în domeniul promovării egalității între sexe şi al emancipării femeilor. Prin intermediul acestui program tematic, CE va pune la dispoziție fonduri pentru următoarele domenii largi de investiții:

- evenimente politice şi de sensibilizare care să promoveze respectarea angajamentelor internaționale;

- dezvoltarea capacităților ONG-urilor şi organizațiilor care se dedică promovării egalității între sexe şi emancipării femeilor;

- consolidarea capacităților statistice ale guvernelor.

Fondurile disponibile vor fi alocate prin cereri de ofertă adresate organizațiilor eligibile şi prin acorduri directe cu partenerii selecționați.

Egalitatea între sexe va fi sprijinită, de asemenea, prin punerea în aplicare a programelor tematice Mediul **(33)** şi Siguranța alimentară **(34)**, precum şi prin instrumentul european pentru democrație şi drepturile omului (EIDHR II) **(35)** şi prin instrumentul de stabilitate **(36)**.

5.3. Monitorizare şi continuare

Rezultatul concret al acestei noi strategii UE trebuie monitorizat. Astfel, pentru a evalua progresele realizate şi pentru a perfecționa şi adapta prezenta strategie la schimbările din contextul internațional, Comisia Europeană va organiza, în 2010, o a doua mare conferință internațională pe tema egalității între sexe la care vor participa toți principalii factori interesați **(37)**. În plus, o evaluare intermediară şi o evaluare finală a punerii în aplicare a acestei strategii vor fi realizate de un evaluator extern în 2010 şi la sfârşitul ciclului celui de-al zecelea FED. Aceste evaluări vor include o analiză bugetară din perspectiva egalității între sexe a programelor şi proiectelor finanțate de CE, inclusiv a sprijinului bugetar general, în cel puțin douăsprezece țări pilot selecționate.

Delegațiile CE, în strânsă colaborare cu ambasadele statelor membre, vor continua să includă în raportul anual o evaluare a promovării şi realizării egalității între sexe în țările partenere. De asemenea, în secțiunea consacrată egalității dintre femei şi bărbați din „Raportul anual privind politica pentru dezvoltare a Comunității Europene şi punerea în aplicare a asistenței externe" vor continua să fie publicate informații globale privind progresele realizate în materie de egalitate între sexe. CE şi statele membre vor lua în considerare posibilitatea creării unui sistem comun de raportare anuală la nivelul UE care ar putea include monitorizarea abordării integratoare a egalității între sexe în cadrul cooperării UE pentru dezvoltare.

6. CONCLUZII

Eradicarea sărăciei implică acordarea egalității de şanse pentru femei şi bărbați în sferele economice şi sociale, precum şi a egalității în ceea ce priveşte accesul la resursele societății şi controlul asupra acestora. Cu toate acestea, pentru ca țările în curs de dezvoltare partenere ale UE să realizeze progrese în sporirea egalității între sexe, este necesar ca UE să abordeze în mod sistematic obstacolele din calea realizării acestui obiectiv, obstacolele prezente atât în țările în curs de dezvoltare, cât şi în cadrul unor mecanisme de cooperare pentru dezvoltare ale Uniunii Europene. Aceste probleme nu pot fi abordate decât în contextul unui dialog politic aprofundat care să includă, ca temă explicită, egalitatea între sexe şi să pregătească terenul pentru un dialog activ al UE cu acele OSC şi cu alte tipuri de organizații care luptă pentru sporirea egalității între sexe în țările în cauză.

În acest context, principalul instrument de realizare a egalității între sexe, care constă în **abordarea integratoare a egalității între sexe**, trebuie folosit într-un mod mai practic şi mai eficient pentru a realiza progrese reale în vederea atingerii obiectivului de sporire a egalității între sexe. Instrumentul secundar, reprezentat de **acțiunile specifice şi orientate** spre emanciparea femeilor, trebuie utilizat de aşa manieră încât să completeze activitățile de abordare integratoare şi să vizeze principalele aspecte strategice care afectează bunăstarea şi oportunitățile grupurilor vulnerabile. Aplicarea ambelor instrumente trebuie să ia în considerare şi să reflecteze contextul social şi cultural specific fiecărei țări în curs de dezvoltare care este un partener al UE. În sprijinul acestei abordări, este necesar ca egalitatea între sexe, care până în prezent a pus accentul în special pe sănătate şi educație, să-şi lărgească domeniul de aplicare pentru a include şi alte aspecte ale cooperării.

O combinație între campanii de sensibilizare, sprijin acordat asociațiilor de femei şi acțiuni specifice vizând schimbarea modelelor culturale, sociale şi politice şi distribuția puterii politice şi economice marchează calea de urmat în vederea promovării egalității între sexe. Acest lucru reprezintă în mod evident o provocare, dar UE şi-a asumat angajamentul de a-şi ajuta țările partenere să depăşească toate obstacolele din calea acestui obiectiv esențial.